

Förvaltningen för
arbetsmarknad, kultur och
fritid

Tjänsteskrivelse

2024-10-14
KFN/2024:79

Solna stads kulturskoleplan

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden fastställer förvaltningens förslag till kulturskoleplan som ett övergripande dokument för uppföljning och utveckling av Solna kulturskolas verksamhet.

Sammanfattning

I kulturskoleplanen definieras kulturskolans roll i Solna stad och visar den inriktning som finns för att utveckla verksamheten både på kort och lång sikt. Planen visar översiktligt vägledande dokument för kulturskolan, hur verksamheten ser ut idag i Solna stad, inklusive hur nuvarande samarbeten och framtida utvecklingsmöjligheter ser ut.

Kulturskoleplanen utgår ifrån Solna stads befolkningsmässiga förutsättningar och i linje med stadens övergripande styrande dokument. Målet är att göra kulturskolan mer tillgänglig och relevant för Solnaborna, skapa en inkluderande kulturskola och främja kreativitet och delaktighet för alla.

Planen är framtagen i dialog på arbetsplatsen där biträdande rektor varit projektledare och tillsammans med projektgruppen, som representerat skolans ämnesområden, ansvarat för processen. Styrgrupp har varit förvaltningschef, stabschef och rektor för kulturskolan. Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott har även varit delaktig i projektet. Elever, vårdnadshavare och rektorer på BUF har bidragit via enkäter och i samtalsgrupper. Medborgare har haft möjlighet att ge synpunkter via digitala enkäter.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att dokumentet kontinuerligt ses över och vid behov revideras.

Handlingar

- Solna stads kulturskoleplan

Katarina Pählman
Förvaltningschef

Inger Carlonberg
Rektor kulturskolan

Solna stads kulturskoleplan

SOLNA STAD

Innehåll

Solna kulturskolas vision	3
Kärnvärden	3
Styrdokument	4
Barnets rättigheter enligt svensk lag	4
Nationellt perspektiv.....	4
Historik	5
Solna kulturskola idag.....	5
Målgrupper och elever	5
Lokaler och tillgänglighet	6
En mötesplats för livslångt lärande	7
Kulturskolan möter yngre barn	7
Kulturskolan möter äldre barn	7
Ämnesöverskridande samarbete	7
Utåtriktade elevproduktioner.....	8
Kretslopp	8
Samverkan med förskola och skola	8

Giltighetstid	Beslutande organ	Beslutsdatum
Tillsvidare	Kultur- och fritidsnämnden	2024-11-07
Revisionsdatum	Dokumentansvarig	Uppföljning
	Förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid	Årligen

Framsidesbild: Kulturskolan
Fotograf: Rickard Oxfält.

Solna kulturskolas vision

På Solna kulturskola ska varje elev känna ”jag kan, jag har kul, jag är viktig och jag är delaktig.” Genom ett lustfyllt lärande, där varje individ respekteras och engageras personligen, skapas förutsättningar för att utveckla elevernas konstnärliga uttryck.

Kärnvärden

- **Mångfald och kulturarv:** Kulturskolan ska värna om och inkludera olika konstnärliga uttryck och kulturarv.
- **Elevfokus och delaktighet:** Kulturskolan ska sätta elevernas intresse och erfarenhet i centrum och uppmuntra deras delaktighet.
- **Kompetens och kreativitet:** Kulturskolan ska vara en plats för kunskap och kreativitet som bidrar till Solnabornas kulturella upplevelser.
- **Kvalitet och resurser:** Kulturskolan ska ha välutbildade pedagoger som verkar i ändamålsenliga lokaler med lämplig utrustning.
- **Publika möten:** Inom kulturskolan ska alla elever få möjlighet att delta i publika möten som föreställningar, konserter och utställningar, vilket är en viktig del i elevernas lärande.

Elever från Solna kulturskola uppträder vid invigningen av Jerry Williams torg 2024.
Foto: Rickard Oxfält

Styrdokument

I den här politiskt antagna kulturskoleplanen definieras kulturskolans roll i Solna stad och visar inriktningen som finns för att utveckla verksamheten på både kort och lång sikt. Planen beskriver översiktligt hur verksamheten ser ut idag, inklusive nuvarande och framtida samarbeten.

Planen utformas utifrån stadens befolkningsmässiga förutsättningar och i enlighet med övergripande styrande dokument.

Solna kulturskolas övergripande mål är att göra verksamheten än mer tillgänglig och relevant för solnaborna och att fortsätta vara inkluderande samt främja kreativitet och delaktighet för alla.

Barnets rättigheter enligt svensk lag

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den också kallas, blev lag 1 januari 2020. Den innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. 196 länder har skrivit under och förbundit sig att följa reglerna.

FN:s konvention artikel 31 säger att barn har rätt till lek, vila och fritid:

- Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.
- Konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Artikel 13: Barn har rätt till yttrandefrihet; att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter, med respekt för andra personers rättigheter.

- Barnet ska ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, ta emot och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer.

Nationellt perspektiv

Nästan alla kommuner i Sverige har en kulturskola i någon form. Kulturskolerådet som är kommunernas intresseorganisation för kulturskoleverksamhet skriver i sin vision: ”Alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet av hög kvalitet och tillgänglighet.”

Kulturskolan är en kommunal verksamhet som även har fått ett nationellt tydliggörande genom betänkandet ”En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU2016:69). Genom Prop2017/18:164 finns antagna förslag på utbildning för kulturskolepedagoger, ett statligt kunskapscenter vid Kulturrådet och statliga utvecklingsmedel för att kunna nå fler målgrupper.

Historik

År 1951 bildades Solna kommunala musikskola för att 1970 slås ihop med Birgit Bohmans balettskola. Då bildas Solna musik- och balettskola. År 1975 etableras samarbete med för- och grundskolan och 1993 bildas Solna kulturskola då teater och bild läggs till bland aktiviteterna. Verksamheten drivs som kommunägt bolag, Solna kulturskola AB. Barn- och ungdomskulturcenter (BKC) ingår som en del. 2003 blir kulturskolan åter en kommunal verksamhet och tillhör nu kultur- och fritidsnämnden i Solna stad.

Kulturskolan har utvecklats ur den kommunala musikskolan och har över tid inkluderat flera konstformer. Den bärande idén kommer från både folkbildning, skola och kultur. Förväntningarna på musikskolan växte fram under 1940–50-talen som en del i välfärdsbygget, en rekryteringsbas för orkestrar och en estetisk bildning för den breda allmänheten.

Solna kulturskola idag

Solna kulturskola erbjuder idag barn och ungdomar möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck inom bild, dans, media, musik, musikproduktion, musikal och teater. Kulturskolan arbetar för hög kvalitet samt konstnärlig och genremässig bredd.

Verksamhetens huvudområden är ämneskurser, skolsamverkan samt utåtriktade elevproduktioner. Kulturskolan strävar efter att ”alla barn i Solna ska känna till Solna kulturskolas verksamhet och utbud och ska så långt det är möjligt direkt få en plats på önskad kurs”.

Solna kulturskola tillhör förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid som styrs av kultur- och fritidsnämnden i Solna stad.

Målgrupper och elever

Varje vecka kommer cirka 2 700 elever, barn och unga upp till 19 års ålder, till Solna kulturskola. Även vuxna kan erbjudas deltagande i kulturskolans ensembleverksamhet. Kursutbudet har stor variation och utformas med ambition att alla barn, även de med särskilda behov, ska kunna delta på samma villkor. Kulturskolans kurser utformas i nära samarbete mellan lärare och elev, där elevens åsikter och idéer tas tillvara. För att kunna erbjuda fler barn och unga en elevplats, arbetar kulturskolan aktivt med att ta fram och nå ut med ett attraktivt kulturutbud. Genom medvetet riktade program för barn och elever i Solnas förskolor och skolor erbjuds olika former av öppen verksamhet och fler får då tillgång till kulturskolans verksamhet.

Muralmålning i Hagalund skapad av Kulturskolans elever.
Foto: Rickard Oxfält

Lokaler och tillgänglighet

Solna kulturskola är lokaliserad i Parkskolan i Hagalund och bedriver även undervisning i filialer i stadsdelarna Ulriksdal, Järvastaden och Bergshamra samt i gamla Hagalund och Huvudsta. Målet är att nå och attrahera elever i hela Solna. Närhetsprincipen är viktig för att verksamheten ska vara tillgänglig, trygg och attraktiv för yngre barn och deras familjer. För att nå fler barn och unga i alla stadsdelar behövs väl fungerande samarbeten inom Solna stads olika förvaltningar för att säkra ändamålsenliga lokaler. Kulturskolans verksamhet ingår exempelvis i planeringen för den nya skolan i södra Solna samt i andra framtida skolutvecklingsprojekt.

Kulturskolans närvaro och utbud på digitala plattformar ökar tillgänglighet och deltagande.

Kulturskolan har sedan många år ett regionalt samarbete med Sundbybergs kulturskola, vilket möjliggör för barn i båda kommunerna att få tillgång till varandras kulturskola på samma villkor och med samma avgift. Kostnader regleras mellan kommunerna. Gemensam fortbildning och andra samarrangemang sker regelbundet. Samarbetet uppskattas av invånarna, särskilt av de som bor i gränsområdena, och kommer att fortsätta.

Kulturskolan ser möjligheter att utöka samarbetet med fler kommuner framöver för att stärka det kreativa utbudet och ge fler elever möjlighet att delta.

Showlinje 3 - Red Coda, medverkade DAC GALA - Dancer against cancer Gala Austria 2024. Eventet ägde rum på Hofburg Hall i Wien (april 2024). Resan gjordes möjlig tack vare kulturstipendier och resebidrag genom Solna stad.
Foto: Andreas Tischler

En mötesplats för livslångt lärande

Kulturskolan möter yngre barn

Kulturskolan erbjuder yngre barn ett lustfyllt och kreativt möte med de olika konstarterna. En anpassad utformning lägger en grund inom musik, dans, musikal, bild, media och teater.

Förskolor i Solna erbjuds program inom Startskottet, vilket är en introduktion till kulturskolans verksamhet. Läs mer under rubriken Samverkan med förskola och skola.

Forskning visar på vikten av att tidigt få möjlighet till kultur och lärande. Kulturskolan har en utmaning att nå nya och fler målgrupper. Yngre barn är beroende av vårdnadshavares val, vilket gör familjen till en viktig nyckel för att kunna erbjuda likvärdiga möjligheter för alla. Kulturskolan vill därför utveckla sitt arbete med att nå dessa familjer, för att säkerställa att alla barn, oavsett bakgrund, får möjlighet att delta i kulturskolans verksamhet och upptäcka sina kreativa förmågor.

”Rika upplevelser - från lek till konst och relationer - präglar i grunden ett barns utveckling”, menar fil dr Rishi Sriam.

Kulturskolan möter äldre barn

Äldre elever kan ha olika behov och intressen. Vissa söker ett andrum i vardagen, medan andra har höga ambitioner i sitt ämne. Kulturskolan ska stödja båda dessa behov, vilket främjar individuell utveckling och välmående. Det skapar också en inkluderande miljö där alla känner sig välkomna och värdefulla.

Eleverna medverkar ofta i kulturskolans utåtriktade verksamhet och deltar i ämnesövergripande projekt. Dessa elever är viktiga förebilder för yngre elever och är ambassadörer för kulturskolans verksamhet.

Eleverna är i högre grad delaktiga i utformningen av undervisningen.

Att unga mår bra av kreativt skapande framgår klart och tydligt från de 281 intervjuer som gjordes med ungdomar i projektet Gränslös kulturskola. Ungdomarna upplever hälsofördelar som minskad stress, en känsla av sammanhang och samhörighet, skapandet blir en katalysator för de egna känslorna. De känner också att skapandet är identitetsstärkande och hjälper dem till bättre skolresultat.

Ämnesöverskridande samarbete

Barn i olika åldrar och ämnen på kulturskolan får möjlighet att träffas utanför det egna ämnet genom olika samarbetsprojekt, föreställningar och utställningar. Det bidrar till att främja samarbetsförmåga och förståelse för olika perspektiv. Det hjälper också barn att utveckla empati, respekt och vänskap över ämnes- och åldersgränser samt ger nya idéer och inspiration.

Teaterlek på Solna kulturskola.

Utåtriktade elevproduktioner

Solna kulturskola genomför många produktioner och evenemang, ofta gränsöverskridande mellan olika ämnen, ofta lokalt i Solna men även på andra platser. Olika digitala former erbjuds också såsom studioinspelning och videoproduktion.

Solna kulturskola har i nuläget ingen egen scen och hyr därför in sig på olika scener och andra platser för evenemang runt om i Solna. Framöver skulle bättre anpassade scenmöjligheter ge eleverna fler tillfällen att få visa upp sitt skapande och bidra till det lokala kulturlivet. Idag finns samarbetsavtal med Solna gymnasium och Confidencen för användning vid större evenemang.

Att elever får uppträda, dela med sig av sitt skapande och vara en del av ett större sammanhang är en viktig del av den pedagogiska processen. Genom kulturskolans utåtriktade verksamhet kan fler barn och unga i Solna nås, samtidigt som det ger Solnaborna möjlighet att ta del av de kulturella uttryck som eleverna bidrar med, exempelvis genom uppträdanden och utställningar runt om i Solna.

Kretslopp

Kretsloppet är ett koncept utvecklat som ett kulturrådsprojekt med statligt stöd, med målet att behålla äldre elever som annars riskerar att sluta i förtid. Kretsloppet innebär en långsiktig kedja av inspirerande och stimulerande uppgifter som syftar till att elever ska bli föredömen för varandra och särskilt för yngre deltagare. Denna dynamik skapar incitament som främjar delaktighet och driver både framgång och uthållighet i skapandet. Som ett resultat fortsätter eleverna att engagera sig och utvecklas och de får med sig verktyg som de kan ha glädje av genom hela livet.

Samverkan med förskola och skola

Kulturgaranti finns i många kommuner och är ett samlingsnamn för olika kulturerbjudanden till skolor. I nuläget erbjuder Solna kulturskola Startskottet och Kulturintroduktion, vilka fördelas över olika årskurser och säkerställer att alla barn får ta del av kulturskolans utbud. Dessutom erbjuder kulturskolans större elevproduktioner ofta skolföreställningar med ämnen som anknyter till läroplanen. Detta är ett uppskattat inslag där elever får se klasskamrater uppträda och får erfarenhet av att vara en bra publik. Framåt kan kulturskolan ytterligare stärka samarbetet med både förskolor och skolor, då dessa är viktiga arenor för att nå barn och främja deras kulturskapande.

Startskottet – Solna kulturskola erbjuder interaktiva och avgiftsfria program där barn får uppleva, skapa och uttrycka sig. Alla program inkluderar även fortbildning för medföljande personal, som ges möjlighet att ta med nya idéer, uppslag och material till förskolan och skolan.

Kulturintroduktion – Solna kulturskola erbjuder också avgiftsfria program för grundskola och gymnasium, som kan skraddarsys i samarbete med skolornas specifika behov.